

Smt. Salunkabai Raut Arts and Commerce College Wanoja Dist: Washim

Best Practices No 1

Title of the practice: - Save Forest, Save Wildlife and Save Human Being

1. Goal:

- To make students aware about the importance of saving the forest and Nature.
- To create awareness about the Forest and wildlife and environment among the local villagers.
- To save wildlife and to conserve the forest and environment.
- To make the villagers and students to know the importance of wild animals, trees and various medicinal plants.
- To stop cutting of woods and hunting the wild animals of the forest by creating awareness among the villagers through the forest department and the students.
- To discharge social responsibility by saving human beings in various ways.
- To help the injured people by admitting them in the hospital.

2. Context:

The forests are important for the health and well-being of people, wildlife and our planet. They are home to roughly two-thirds of all land dwelling plants and animal species. But unfortunately Deforestation is increasing day by day. In order to fight against catastrophic climate change and global warming we have to stop deforestation. Our institution is situated in the forest area. There is a sanctuary named Katepurna 2 km away from the college. The people of this area know the forest but do not understand the importance of trees, wildlife and the forest. The villagers used to cut the trees for the purpose of cooking . As well as the villagers as they do not know the importance of wild life, they use to hunt the wild animals. The college tries to prevent them from hunting the wild animals and cutting the trees through our students. The college takes every step to help and save the wild life and forest.

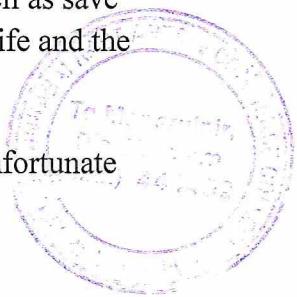
One of the missions of our institutions is to discharge social responsibility and accountability. Our students help people in various ways such as saving people who are wounded in road accidents, save people who have been caught in home fire, save snake bitten people and to help the police department to find drowned people.

3. Practice: Every year at the beginning of the session, the college organizes the Forest study tour to the Katepurna Sanctuary. Near about 75 to 100 students participate in the tour. The forest officers and guards guide the students and provide information of various types of trees, medicinal plants, wild animals etc. and also make students understand the importance of

preservation of forest. The students, after understanding the importance of trees create awareness among their parents family and Society. The students help the injured animals as well as save them. The students with the help of forest department do valuable work for the wildlife and the forest.

Our students are always ready to discharge the social responsibility. Whenever the unfortunate incidents happens our students go there and help the needy people.

4. Evidence of success:

- We have signed an MOU with the forest department for saving forest and wildlife.
- Due to this practice there is a decrease in cutting the trees. Plantation program are arranged in the college campus as well as in the village.
- With the help of forest department, we have distributed 250 LPG connections to the local villagers for preventing them from cutting the woods for cooking.
- Due to this practice the students have saved near about 1020 various kinds of snakes during the year such as;

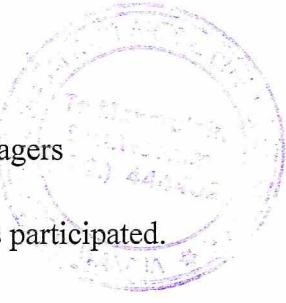
1. **Venomous snakes**:-King cobra, Spectacle cobra, Common crate, Russel viper, Cross viper

2. **Non Venomous Snake**: - Rat snake, Checked kill , Grass Snake, Branded Cookery, Indian Rock python, old snake Common Trinket Snake,

3. **Semi Venomous Snake**:-Indian texter, Common cat snake, Green wine Snake, Sand Snake

4. **Rare snakes**:- Red Sand boas, Persian albino cobra.

- The students have saved injured animals such as Leopard, owl, Antelope, Fox, Nilgay, Wild Monkey.
- The students have saved many birds as well as they built ten artificial nests for the birds and the students distributed 100 earthen pots to the villagers to quench the thirst of birds in hot summer.
- The college students have built 3artificial water reservoirs for the wild animals to quench the thirst of them in the hot summer of 2021.
- The students got familiar with the nature and various plants like Nirguda, Raktaci EySEminar ohandan, Ghuyira, Gunj, Arjun etc.
- The College has donated 8000 seeds of various plants and trees to the forest department for conservation.
- The college students have conserved 251 rare plants of Palash. Our students have saved 25 acres of forest area which has been caught in fire with the help of forest department.

- Our student Prevented hunters from the hunting of Antelope.
- The College organized online Eco Friendly Holi workshop, wherein 50 villagers participated.
- We have conducted forest awareness programme wherein 50 local villagers participated.
- The students have saved 7 persons who were injured in road accidents.
- The college students saved 3 women who were caught in fire.
- A boy was saved from honeybees by our students.
- The college organized disaster management awareness programme wherein 200 students participated.
- 10 Snake bitten persons were saved by our students by admitting them in hospital at the right time.
- Three drowned dead bodies had been searched out by our students.

5. Problems Encountered:

- A tour in the forest is a risky program.
- Due to lack of enough human resources, it becomes really difficult to keep watch on every student while wandering in the forest.
- It is very difficult to prevent the villagers from hunting as well as cutting the trees for firewood.
- Our students save people at the risk of their lives.

• Contact Details :-

Name of Principal :- Dr. Devendra R. Gawande

Mobile :- 9970732667

Name of Institution :- Smt. Salunkabai Raut Arts and Comm. College Wanoja Ta. Mangrulpur Dist. Washim Pin. 444402

Accredited Status :- Second Cycle with B Grade CGPA 2.46

Work Phone :- 07256268012

Website :- www.smtsalunkabairaut.com

Email Id :- srcwanoja@gmail.com

PRINCIPAL,
Smt. Salunkabai Raut Arts &
Commerce College, WANOJA
Tq. Msngrulpur, Dist. Washim
(M.S.) Pin Code- 444402

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

This Memorandum of Understanding (MoU)

is entered into on

BY AND BETWEEN

**SMT.SALUNKABAI RAUT ARTS AND COMMERCE COLLEGE WANOJA
DIST.WASHIM**

Affiliated to SantGadge Baba Amravati University, Amravati.

(Hereinafter referred to as SRC)

AND

FOREST RANGE OFFICE

WILD LIFE DEPARTMENT, AKOLA

(Hereinafter referred to as WLDA)

1. Preamble

It is the need of the hour to work in collaborations to achieve and maintain the Education and Research standards in any institute. The individual academicians from SRC and WLDA should join their hands in environment awareness. This would help to increase the environment awareness among the students and the villagers.

**SMT.SALUNKABAI RAUT ARTS AND COMMERCE COLLEGE WANOJA
DIST.WASHIM**

The college is established in 1984 by DnyangangaShikshanPrasarkSansthaWanojaTq. Mangrulpir, Dist. Washim.The objective of society is to bring the intellectual awakening and all round development of society through education. The College has two streams i.e. B.A and B.Com. Since foundation the college has been providing quality higher education to the students of the surrounding area .It aims to bring socially and economically backward students into mainstream by providing them quality higher education irrespective of cast creed and religion.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

This Memorandum of Understanding (MoU)

is entered into on

BY AND BETWEEN

**SMT.SALUNKABAI RAUT ARTS AND COMMERCE COLLEGE WANOJA
DIST.WASHIM**

Affiliated to SantGadge Baba Amravati University, Amravati.

(Hereinafter referred to as SRC)

AND

FOREST RANGE OFFICE

WILD LIFE DEPARTMENT, AKOLA

(Hereinafter referred to as WLDA)

1. Preamble

It is the need of the hour to work in collaborations to achieve and maintain the Education and Research standards in any institute. The individual academicians from SRC and WLDA should join their hands in environment awareness. This would help to increase the environment awareness among the students and the villagers.

**SMT.SALUNKABAI RAUT ARTS AND COMMERCE COLLEGE WANOJA
DIST.WASHIM**

The college is established in 1984 by DnyangangaShikshanPrasarkSansthaWanojaTq. Mangrulpur, Dist. Washim. The objective of society is to bring the intellectual awakening and all round development of society through education. The College has two streams i.e. B.A and B.Com. Since foundation the college has been providing quality higher education to the students of the surrounding area .It aims to bring socially and economically backward students into mainstream by providing them quality higher education irrespective of cast creed and religion.

5. Amendments

This MoU constitutes the entire understanding between the parties hereto. Except as otherwise provided herein, no adding amendment to or modification of this MoU shall be effected unless it is in writing and signed by and on behalf of both parties by their respective authorized signatories.

6. Any dispute

Any dispute arising out of this MoU will be settled by mutual negotiations between the two parties.

In witness where of each of the parties has caused this MoU to be executed in two originals, one has been retained by S. R. College Wanaja, and the other by **WILD LIFE DEPARTMENT, AKOLA**

, on this day the 10/05/2018.

This Memorandum of Understanding (MoU)

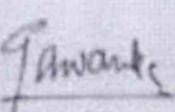
is entered between **SMT.SALUNKABAI RAUT ARTS AND COMMERCE COLLEGE
WANOJA**

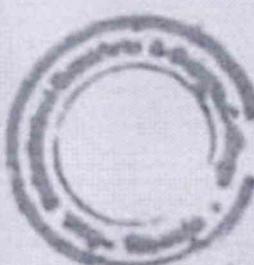
and

WILD LIFE DEPARTMENT, AKOLA

On 10/05/2018.

Approved by

Dr. D. R. Gawande
Principal,
Smt. Salunkabai Raut College
Wanoja
Ta. Mangulpur Dist. Washim

Addl. Comm. Officer
Wild Life Deptt.

मंत्रालय

गंभीर जखमी माकडाला जीवदान

वाशीम, ता. ९ : गंभीररीत्या जखमी झालेल्या माकडाला वन्यजीव रक्षक दल मंगळवारी, शांता वनोजाच्या सदस्यांनी जीवदान दिले, ही घटना आज (ता.९) सकाळच्या सुमारास मंगळवारीर तालुक्यातील शेतुवाचार येथून जवळच असलेल्या लाई येथे घडली.

यापटनेवाचत अधिक माहिती असी की, वन्यजीव रक्षक दल मंगळवारी, शांता वनोजाच्या सदस्यांना लाई येथील शहद सुर्वे यांनी एक माकड जखमी होऊन पडल्याची

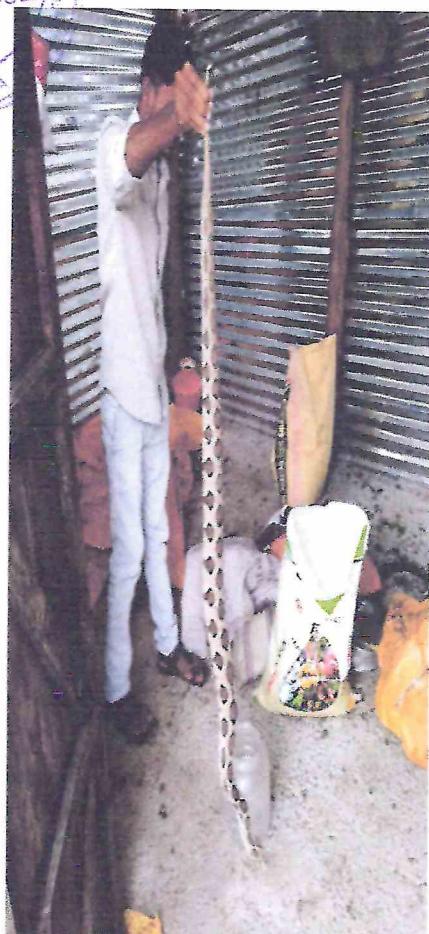
माहिती दिली. त्यानंतर सतीश गावडे यांनी आदित्य ठोळे, सौरव इंगोळे, उमेश बोरेकर, अमर खडसे यांनी घटनास्थळ गाठले. तसेच तथे जाऊन जखमीची चामरास पाणी पाजाले. वाचावतची माहिती घमरवाक आणि, मानद वन्यजीव सक्कर गौरवकुमार इंगळे यांनी दिली. तसेच त्यानंतर वनविभागाचे कर्मचारी विट्ठल राऊत यांच्या मदतीने शेतुवाचार येथील पशुवैद्यकीय दवाखान्यात उपचार करण्यात आले. त्यानंतर या माकडाला वनविभागाच्या तांत्र्यात देण्यात आले.

वाशीम : जखमी माकडास पाणी पाजालाना वन्यजीव रक्षक दलाचे पदाधिकारी

Saved 1020 snakes in 2020-21: - 3 Indian Rock Python

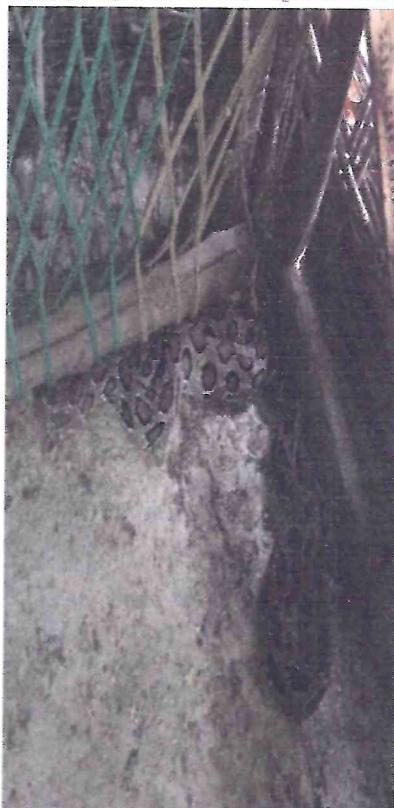
वनोजा परिसरातील ३ मांडुळ सापांना जीवदान

वाईल्ड लाईफ
कंजर्वेशन टिमचा
पुढाकार

वनोजा * वार्ताहा

वेळील गोप्ता युगावले याच्या
प्रेताचीज मोठ्यांनी त्यांनी सापाळा न
मारता याची नाली चार्ट्ड लाईफ
कंजर्वेशन टिमचा सदस्यांना
दिली. दिगंबरे सदस्य शेवटतच
त्यांनी दुर्दिल गांडुळ (इतेंडी) याच
असेहीच सापिन्नी. वर्षांपाच
शेवटला गोप्ता युगार इगडे
याच्या कांड्यांनी याच्यांनी चार्ट्ड
लाईफ कंजर्वेशन टिम व निवार्त्त
स्टार्ट काढाऱ्यान मंडळकर खाली
सदस्यांनी युगार येण्या दुर्दिल
मांडुळ सापाळा जीवदान दिले
आहे.

वनोजा वेळील येण्या युगारांले
याच्या बोगालील मोठ्यांनी त्यांप
निवार्त्ताने त्यांनी सापाळा न
मारता याची नाली चार्ट्ड लाईफ
कंजर्वेशन टिमचा सदस्यांना
दिली. त्यांनांनी दुर्दिल सापाळा
मुखित फारव नाहिल आर्द्रता

Mon, 19 October 2010

ePaper <https://dehoniatti.digitaledition.in>

५.५ फुट लांब अजगराला जीवदान देवून सुखरुप पर्यावरणात सोडले

कुलचंद भाट

वाशिमः— अकोला जिल्हाचीन वाराणीकडी ताळुक्यातील वाढा गड वेडील गुम्बेश्वर महाराज संस्थान च्या संवरपाकायान सकाऱ्याच्या सुमारात एक मोठा माळ तेथील काम करण्याचांना दिसला.

त्यांनी लोगेच वार्षिक लाईफ विसरेशन दिस वाशिम शाळा वरोंजा

व साठुकाळावै गडकत महाविद्यालय आणाऱ्या नववद्यापान बचाव पथक वरोंजा चे सदस्य आदिक्षेणीले याता माहिती दिली.

माहिती वर्णन आलेले महकारी गळुल गडोड, वैश्व गांडें व गुभम हेकड, गळुल साक्षरे यांच्या मोजत पटनास्थळी दाखल झाले. पाहुणी केली असला तो सध्य ५.५ फुट लांब

अक्षर (Indian Rock Python) झोना. यांकडी सद्याचीनी या अजगराला वाशिम जिल्हाचावे मानद बन्यवीच रुक्क यांच्या नार्गिस्सनाशास्त्री मुरुकित रित्या रुक्क केला व नेत्र वाराणीकडी वनस्पतीले अधिकारी श्री. डॉमे दांना माहिती दुळन वरपालक मो. धोने यांच्या मद्दतीने विस्तार नेथील वनस्पतीलेचामध्ये सोडत अजगराला जीवदान दिले.

भूतदया

10 विषारी तर 2 बिनविषारी सापांचा व 1 दुर्मिळ सापाचा समावेश

वनोजा येथे एकाच दिवरी 13 सापांना जीवदान

बनोजा ■ वाराही

बनोजा येथील वाईड लाईफ कंडवीर्शन टिम मंगसुळपीर शाखा बनोजा च्या सर्वमित्रांनी एकाच दिवरी परिसरातील तब्बल १३ सापांना जीवदान देण्याचे कार्य केले आहे.

त्यामध्ये पहिले बनोजा येथील सधिन गोवर्धन राठोड यांच्या शेतातील मासे पकडण्याच्या जाळ्यात ३-३ पुट लांबीच्या दोन पाणदिवड साप सुरक्षित रित्या जाढीच्या बाहेर काढून बनोजा येथील वन परिक्षेत्रात सोडत जीवदान दिले. त्यानंतर बनोजा येथीलच गजानन दिनेश नहलसे यांच्या शेतातील विहिरीन पडले त्या दुर्मिळ अशया विनविषारी गजारा सापास सुखा वाशिम जिल्हाचे मानद वन्यजीव रक्कक गौरव

कुमार इंगले यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरक्षित रित्या बाहेर काढून जीवदान दिले, त्यानंतर नुरलीयर राजत यांच्या शेतातील विहिरीन पडले त्या विषारी नागाच्या १ पुट लांबीच्या १० पिल्लांना नदत मिळते.

तुळ्या सघटनेच्या सदस्यांनी गौरव कुमार इंगले यांच्या मार्गदर्शनाखाली बाहेर करडून रित्यात पंचनामा कहन वनरक्क केवळते यांच्या समव बनोजा येथील प्रादेशिक जंगलामध्ये सोडत जीवदान दिले.

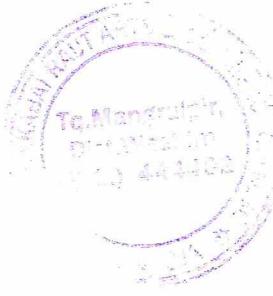
या सर्व सापांना सर्वमित्र आदित्य इंगले, शुभम हेकड, सोरव इंगले, सत्यिष राठोड, शुभम डुकरे व राहुल राठोड आदिनी पकडले, वाईड लाईफ कंडवीर्शन टिम मंगसुळपीर च्या सर्वमित्रांनी केलेल्या व्यापक सर्व जनजागृती मुळे आज नागरिक सापांना हानी न घोषाचिता सर्वमित्रांना शोलवात, तसेच त्यामुळे दुर्मिळ अशया गजारा सापाच्या व इतरही प्रजातीचं सुखा रक्षण व संवर्धन होण्यास मोलाची नदत मिळते.

वाईड लाईफ कंडवीर्शन टिम मंगसुळपीर च्या सर्व सर्वमित्रांनी या १३ सापांना पकडून जीवदान दिले. तसेच त्यांनी केलेल्या व्यापक जनजागृतीनुसारे आज अनेक परिसरात आढळून आतेत्या सापांना परिसरातील नागरिक जीवाने न मारता वाईड लाईफ कंडवीर्शन टिम मंगसुळपीर च्या सर्वमित्रांना आढळून आतेत्या सापांना पकडून त्यांना जीवदान देतात त्यामुळे परिसरातील नागरिक या सापांना कोणत्याही ग्रकारची हानी न करता सर्वमित्रांना बोलवात, त्यामुळे विषारी निमित्यारी तसेच दुर्मिळ व हत्तरही प्रजातीचे सुखा रक्षण व संवर्धन होण्यास सहकारी होते.

Wednesday, 22 July, 2020
ePaper deshonnati.digitaledition.in/c/53658509

Rare snakes: - 3 Red sand boas

वनोजा परिसरातील ३ मांडुळ सापांना जीवदान

वाईल्ड लाईफ
कंजर्वेशन टिमचा

पुढाकार

वनोजा • वाराही

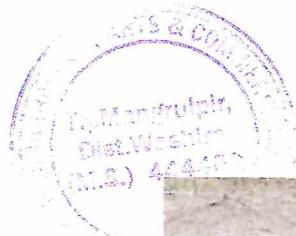

वेळी गांगा युधावले याचा
भेदानेन्ही खोलायाचे साप
निघाल्याने त्यानी सापाळा न
मारता याची नहीं काईल लाईक
कांशांगाम ठिगणा सदस्यांना
दिली. ठिंबे सदस्य बोलवताच
त्यांनी दुर्दिल साहू (दुर्दिल) साप
असल्याचे समिन्हने. पांशुवण
अनापानक गौत्र वुगार इंगळे
याच्या गार्फार्नांचाली वाईल्ड
लाईक वालांनीन ठिंबे व निरुर्मी
सर्व फाळांनील वालांकारी आका
सदस्यांनी उघाकर खेत या दुर्दिल
माहूळ सापाळा जीवदान ठिले
आहे.

इसोला केवील योग्य मुख्याले
याच्या भेदानील भेदांगापै साप
निघाल्याने त्यानी सापाळा न
मारता याची नहीं काईल लाईक
कांशांगाम ठिगणा सदस्यांना
दिली. ल्यानकर दुर्दिल सापाळा
सुरक्षित पाठवत सोबत अदित्य

Mon, 13 October 2010
 <https://deshonati.digitaledition.com>

**दिल्वे
मसाठी** अकोला 15-10-2020

वेगवेगळ्या प्रजातींच्या ५ सापांना एकाच दिवशी दिले जीवदान

प्रतिनिधि : नांदो राजे

निसर्ग सर्वी काण्डोऱ्यान मंगळवारी, रात्रा
दयालाचा सर्व निःसंतोष केलेला असावा
मानवाद्वयाकृते आता नवीन लकडाचा
न मात्र रामेश्वराना पाचवाच काढावा,
पांढरे निसर्गातीली दुसऱ्यांत असावाचा
सापांचीचाप सोऱ्यांनी हातावराती ही मात्र
निःसंतोष करा.

मोरावरात्री निःसंतोष अनावारा
गोऱ्यांच्यात, इंगरेजी अंगरेजी भाषातील
दयाला केलेला सर्व निःसंतोष आनुभव कृता
प्रजातींचा प्रजातींचा आनुभव ५ वेगवेगळ्या
प्रजातींचा साहऱ्यांनी वेगवेगळ्या देणार्या काढवा
केले, ज्यांनी केलेला दागावा मुख्यावर तांबाचा
दागावा वर्षीनिघालेला २ दुट्ट लाख काढावा
सापांचा सर्विनंतरी प्रकारात, त्यांनीत
गोऱ्यांच्यात भाषण करून ५ दुट्ट लाखप्रजाती
मानवात देणार्या दुसऱ्यांनी काढावा.
ज्यांनी वेगवेगळ्या केलेला सुदृढे काढवा निःसंतो
ष वेगवेगळ्या ३ दुट्ट लांडीचा
असावाचीचा सापांचा काढावा कीवदान
कीवदान किंवा, वहाव्या केलेला यांवा
गाढत काढा यांवा निःसंतोष आनुभव

दागावा सर्व निःसंतोष काढत केले, त्यांनी
मुख्यांच्यातीली आनुभव केले वाचवाची
निःसंतोष ५ दुट्ट लाख निःसंतोषी पाचवा
सापांचा गुणांना दिला उकडा. त्या सर्व
सर्विनंतरी यांवा विसापातात नीव बाबन त्यांना
ज्यांना वेगवेगळ्या काढेली ५ अनावारा
काढावा केलेला सोऱ्या भाषण किंवा, त्यांनी
निःसंतोष दागावा काढावा दीर्घीचे सापांचा गुणावा
हेण्डा, भावीरा गांडूंदे वेगवेगळ्या केलेला
वाचवा, युग्मा दुक्का, यांवा गोऱ्या, वेगवेगळ्या
गोऱ्यांचे असावाचीचा दुक्का आणि, सर्विनंतरी
सुदृढे दिलेली ५ रुपांडे कीवदान देणार्या
निःसंतोष दागावा केलेली आहे.

लोकमता

वनोजा येथे एकाच दिवशी तब्बल १३ सापांना जीवदान

वाईल्ड लाइफ कन्फर्मेशन टीमचा
पुढाकार। १० विषारी सापांचा समावेश

लोकमत न्युज नेटवर्क

शेत्रावाचार: वाईल्ड लाईफ कन्फर्मेशन टीम मंगळ अपीरच्या वनोजा येथील शास्त्राच्या सर्पमित्र सदस्यांनी एकाच दिवशी १३ सापांना सुरक्षित पकडून जीवदान दिले. त्यात १० विषारी, दोन विनविषारी, तर एका दुमिळ सापांचा समावेश आहे.

सर्पमित्रांच्या

जनजागृतीचा प्रभावा!

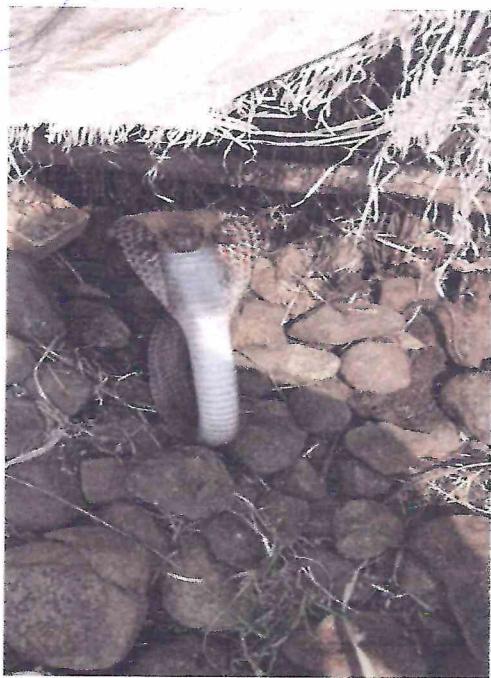
गेल्या काही वर्षपूर्वी जिल्ह्यात मानव-साप संघर्ष ही वाब नित्याचीच होती. पुरेशा मार्गदर्शनाभावी अनेकांचे सर्पदर्शनाने बळी गेले, तर हजारो सापांचाही जीव गेला; परंतु मार्गील पाच वधति वन्यजीवांच्या रक्षणासाठी झटणाऱ्या वाईल्डलाईफ कन्फर्मेशन टीमच्या सर्पमित्र सदस्यांनी सापांचावत शाळा, महाविद्यालयांसह गायाचायात व्यापक जनजागृती केली. त्याचा सकारात्मक परिणाम झाला आणि सर्पदंश टाळणे अनेकांना राक्षय झाले शिवाय ज्ञारो सापांचा जीवही वाचून जंवविविधता टिकून राहण्यासी मोलाची मदत मिळाली.

संघटनेच्या सदस्यांनो वाहेर काढून वित्तसंर पंचनामा करीत वनरक्षक देवकांते यांच्या समक्ष यनोजा येथील प्रादर्शिक जंगलात सोडत जीवदान दिले.

सर्पमित्र आदित्य हंगीले, शुभम हेकड, सौरय हंगोले, सतिष राढोड, शुभम डुकरे व राहुल राढोड आदिंदी हे सर्व साप पकडले. वाईल्ड लाईफ कन्फर्मेशन टीम मंगळ अपीरच्या सर्पमित्रांनी केसेल्या व्यापक सर्प जनजागृती सुरक्ष्य आज लोक सापांचा न मरता सर्पमित्रांना व्योलवतात. तसेच त्यामुळे दुमिळ सापासह इतर प्रजारींचे रक्षण य सर्वर्धन होण्यास मदत मिळत आहे.

वाईल्डलाईफ कन्फर्मेशन टीमच्या सर्पमित्र सदस्यांनी वनोजा येथील सर्विन गोष्टेन राढोड यांच्या शोतात मासे पकडायच्या जाळ्यात प्रत्येकी फूट लांबीचे दोन पाणदियड साप सुरक्षित रित्या वाहेर काढून त्याना वनोजा येथील वन परिक्षेत्रात सोडत जीवदान दिले.

त्यानंतर वनोजा येथीलच गजानन दिनेश महाल्ये यांच्या शोतातील विहिरीत पडलेल्या दुमिळ अशा विनविषारी गजारा सापालाही मानद वन्यजीव रक्षक गौरवकुमार झंगळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरक्षित वाहेर काढून जीवदान दिले. तर याच गायात मुरलीधर राहुल यांच्या शोतातील विहिरीत पडलेल्या विषारी नागाच्या १५ फूट लांबीच्या १० वित्तांना संघटनेच्या सदस्यांनो वाहेर काढून वित्तसंर पंचनामा करीत वनरक्षक देवकांते यांच्या समक्ष यनोजा येथील प्रादर्शिक जंगलात सोडत जीवदान दिले.

2020/07/17 13:52

Palash conservation: - Rare yellow-250

Coserved 250 rare yellow Palash

पिवळ्या पळसाच्या संवर्धनासाठी बचाव पथकाच्या सदस्यांचा पुढाकार

लोकमत न्यूज नेटवर्क

शेलूवाजार : पिवळ्या पळसाच्या संवर्धनासाठी साकुंकाबाई राऊत महाविद्यालय वनोजाच्या आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथक व वाईल्ड लाईफ कंझर्वेशन टीम वाशिम शाखा वनोजाने पुढाकार घेतला.

पिवळ्या पळसाच्या संवर्धनासाठी पर्यावरण अभ्यासक गौरव कुमार इंगळे, प्राचार्य डॉ. देवेंद्र गावंडे व प्रा. बापुराव डोंगरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली वाईल्ड लाईफ कंझर्वेशन टीम वाशिम शाखा वनोजा व महाविद्यालयाच्या आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथकाच्या

सदस्यांनी पौरिसर पिजून काढत पिवळा पळस जतन करण्याला सुरुवात केली. एक पिवळा पळस वाशिम जिल्ह्यातील वनोजा परिसरात

आहे. वनोजा येथील पर्यावरण प्रेमी आदित्य इंगोले हे मागच्या वर्षीपासून वियांपासून रोपे निर्मिती करून पळसाच्या संवर्धनासाठी पुढाकार घेतला. यावर्षीदेखील रासेयोच्या आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथक व वाईल्ड लाईफ कंझर्वेशन टीम वाशिम शाखा वनोजा च्या सदस्यांनी या पळसाच्या परिपक्व हजारो विया जमा केल्या. लवकरच वनविभागाच्या मदतीने व वेगवेगळ्या पद्धतीने या वियांपासून रोप निर्मिती करून त्या रोपांचे ठिकठिकाणी वितरण करणार आहेत.

आति दुर्मिळ पिवळा पळस बहरला.....

सामाजिक वनीकरण विभागाकडून या दुर्मिळ वृक्षाचे जतन व संवर्धन होणे गरजेचे!

फळचंद भगवत

मंगलवारीर:—पळस म्हटला की, आपल्या डोळ्यातुले चिन पुढे राहत ते म्हणजे वसंत ऋतूच्या आगमनाचा संदेश, आगल्याला लाल, केसरी-भगवत्ता फुलांच्या बहागातुन फुलालीला पळस तुणसीहळा. अशा या पळस तुणसोहळ्याच्या सर्दीद्वारा अलाईनच भर पडली आहे. अति दुर्मिळ अशा पिवळ्या घडसाच्या बहागाने!... अति दुर्मिळ पिवळ्या पळसाचे चीजारोपण वनोजा वैधील पर्यावरण येणी आदित्य इंगोले

नयंत्री साजरी

याना गुह्यस्थानी नामांले तरी समाजांनी खोकडा प्रवृत्ती सोडून सामाजिक राष्ट्रीय कामात घरमेंद सोडून व्हावे असे त्यांतीचे विचार. व्हाक प्रशंसारी प्रमुख उपरिवर्तीत गोपाल. ग्रामनंवापत सदस्य, गोपेश परमे परसे हुमान वर्सेर विजव चंद्रेरे ग्ये गहूल परसे प्रकाश परसे प्रविण कर व्हावे. अदि समाज वांधव! होते. सूत्रसंचालन मधुकराव नी केले तर आभार प्रदर्शन अजवांनी तीव्रप्रसाद नंतर कार्यक्रम रेत्या संघर्ष झाला.

पिवळा पळस म्हणजेच पक्षांचा ज्युस बार

यांनी प्रादेशिक वनविभागाच्या मदतीने वनविभागाच्या रोपवाटिकेत केली आहे.

शेत शिवाशात आहे, वनोजा वैधील पर्यावरण येणी आदित्य इंगोले यांना या अति दुर्मिळ पिवळ्या पळसाचे दर्शन झाले असून. मागाच्या वैधी पासून ते कारंजा व येडशी वैधील प्रादेशिक वनविभागाच्या रोपवाटिकेत वनरक्षकांच्या एकटाच पिवळा पळस ताट मानेने उभा राहून सर्वांचे लक्ष आपल्या कठे खेचत आहे. असाच एक पिवळा वारिशम जिल्हात असालेल्या मंगलवारीर तालुक्यातील वनोजा वैधील

मंगलवारी तालुक्यातील वनोजा शिवाशात आहे. संरोधन व संवर्धन न झाल्याने पिवळा पळस हा अति दुर्मिळ होत आहे. पिवळ्या पळसाच्या बहूल व्हालाले जाते की, त्याची उगवण क्षमता ही खुप कमी असते पण वास्तविक पाहता पिवळ्या पळसाची उगवण क्षमता हि ८० ते ८५ % एवढी असून चांगल्या प्रकारे याचे वीजारोपण होत आहे. पळसाच्या पंचांगाचा उपयोग आयुर्वेदात केला जातो. पांगरा, काटे सावर वा वृक्षप्रमाणेच पिवळा पळस देखील पक्षांचा ज्युस बार म्हणून ओळखाला जातो. हा पळस अतिशय औचिती गुणधर्मानी परिपूर्ण आहे. अंधश्रद्धेमुळे पांगर्या व पिवळ्या पळसाचर मांविक टपलीले असलात. वनोजा वैधील या पिवळ्या पळसाचे मागल्या वैधी पासून वीजारोपण कळत अति दुर्मिळ वृक्षाच्या संवर्धनासाठी पर्यावरण येणी इंगोले यांनी पुढाकार व्हेलता आहे. तसेच पांगरा व पिवळा पळस हा महाराष्ट्रात ५ ते ६ दिकांपीच आहेवती. यानीलक्ष अति दुर्मिळ पिवळ्या पळसाचे अस्तित्व वासाजिक वनीकरण च्या माध्यमातून या वृक्षाचे जतन व संवर्धन व्हावे हे त्यांचे मत आहे.

8000 Seeds of various plants and trees provided to forest department

लोकमत

वन विभागाकडे आठ हजार बिया सुपूर्द्ध

जिल्ह्यात होणार विविध वृक्षांच्या रोपांची लागवड!

लोकमत न्यूज नेटवर्क

शेळूबाजार : 'समृद्ध निसर्गासाठी माझा बाटा' या उपक्रमातून कनोजा येथील साढुकावाई सऊत महाविद्यालयाच्या संसेचोचे आपती व्यवस्थापन बघाव पथकाने प्रादेशिक वनविभागाला विविध रोपांच्या आठ हजार बिया भेट दिल्या. यामुळे पावसाळ्यात अधिक प्रमाणात रोपांची लागवड होईल, अशी अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

कांंजा-मंगळुळीर वन परिक्रेताचे वनाधिकारी अमित शिंदे, मनद दन्यजीव रक्षक गौतम कुमार इंगळे, प्राचार्य डॉ. देवेंद्र गांवडे व प्राच्यापक वापुराव डॉगेर यांच्या मार्गदर्शनासाठी हा उपक्रम राखविण्यात येणार आहे. श्रीमती साढुकावाई सऊत महाविद्यालयाच्या संसेचोचे आपती व्यवस्थापन बघाव पथकाने १५ दिवसांपूर्वी माळशेतू येथील

रोपवनाला ठाणगलेली आग विझळून तब्बल २५ ते ३० एकर रोपदन जलण्यापासून दावविले होते. आता या रोपवनाला पुढ्हा हिरवे करण्यासाठी सहकाऱ्याने या जळालेल्या रोपवनाला सिंझावोल व रोपे लावून ते हिरवे

करण्याचा बिडा या पथकाच्या सदस्यांनी उचलला आहे. पथकाच्या सदस्यांनी विविध वृक्षांच्या तब्बल ७ ते ८ हजार बिया प्रादेशिक वनविभागाकडे सुरुद्दे केल्या, तसेच लवकर्च अतिरुमिळ पिकला गुलमोहर यांच्या दिवासुट्टा वनविभागाला रोपे तयार करण्यासाठी देण्यात येणार आहे. तसेच यावतीरिक लवकर्च विविध वृक्षांच्या बियांचे हजारे सिंझावोल तयार करून ते विरळ जळगलात टाकण्यात येणार आहे. या उपक्रमासाठी पथकाच्या मंगळुळीर येथील सदस्या गांधी पेंडारकर, कल्याणी पेंडारकर तसेच सदस्य अनिकेत इंगळे, सरीश गांवडे, बुद्धूषण सुर्वे, सौरव इंगोळे, ओम वामळडे, प्रदीप सावळे, राहुल साहरे व संजिन राठोड, आदित्य इंगोळे परिश्रम घेत आहेत.

जिल्हात होणार विविध वृक्षांच्या रोपांची लागवड

वनोजा : 'समृद्ध निसर्गासाठी ; माझा वाटा : ' प्रादेशिक वनविभागाला तब्बल ७-८ हजार विविध रोपांचे बिया भेट दिल्या. कारंजा-मंगरळ पीर वनपरिक्षेत्राचे वनाधिकारी श्री. अमित शिंदे, मानद वन्यजीव रक्षक गौरव कुमार इंगळे, प्राचार्य डॉ. देवेंद्र गावंडे व प्राध्यापक बापुराव डॉ. गरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली हा उपक्रम राबीवला आहे. वनोजा येथील श्रीमती. साळुंकाबाई राऊत महाविद्यालय वनोजा रासेयो चे आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथक विविध क्षेत्रात कार्य करून प्रशासनाला सवीतोपरी सहकार्य करते. सध्या भारत देश भारत कोरोना सामना करित अशात सध्या ऑक्सिजन चा मोठा तुटवडा आपल्या देशात पडला होता. हि जणु एक नैसर्गिक आपत्ती होय. या

आपत्ती चा सामना करण्यासाठी वनोजा येथील रासेयो च्या आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथकाने स्वतः पुढाकार घेतला. मागे सुध्दा माळशेलु येथील रोपवनाला लागलेली आग विझवुन या पथकाच्या व वाईल्ड लाईफ्स कंझवेशन टीम वाशिम शाखा वनोजा च्या सदस्यांनी तब्बल २५ ते ३० एकर रोपवन जळण्यापासुन वाचविले होते. आता या रोपवनाला पुन्हा हि रवे करण्यासाठी साळुंकाबाई राऊत महाविद्यालय वनोजा रासेयो च्या आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथकाच्या सदस्यांनी पुढाकार घेतला आहे.

वनविभागाच्या सहकार्याने यांन्हालेल्या रोपवनाला सिड्सबॉल व रोपे लावून ते हिरवे करण्याचा विडा या पथकाच्या सदस्यांनी उचलला आहे. तसेच सध्या ची भिषण परिस्थिती पाहता वृक्षारोपण करून त्याचे संवर्धन करणे काळाची गरज आहे. ही बाब लक्षात घेऊन ताकेला विविध वृक्षांच्या बियांचे हजारो सिड्सबॉल तयार करून ते विरळ जंगलात टाकण्यात येणार आहे. या उपक्रमासाठी वाईल्ड लाईफ्स कंझवेशन टीम वनोजा व साळुंकाबाई राऊत महाविद्यालय वनोजा रासेयो चे आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथकाच्या सदस्यांनी मेहनत घेतली.

Plastic eradication in forest 2020-21

OPPO F15 • ©oppo F15, Sachin
2021/02/09 10:13 Maharashtra

Forest Fire: - 50 acres, saved 25 acres

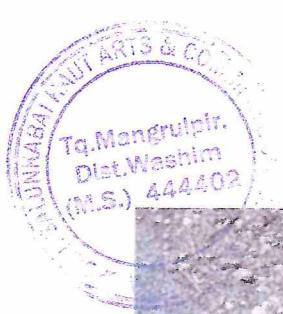
महत्वाचे

शाळेत आठल्लोल्या घोरपडीला जीवनदान

रोलुबाजार: येथील के. डी. चांडे
इंटरनॅरानल स्कूलमध्ये शनिवारी
दुपारच्या सुमारास घोरपड आठलू
आली. शाळेच्या प्राचार्या इंगोले
यांनी मंगळव्यापारी वाईल्ड लाईफ
कन्फर्मेन्ट टीमच्या वनोजा साखेला
या बाबत माहिती दिली. टिमचे
सदस्य सतिश गावडे, अमर खडसे,
आदित्य इंगोले व सौरव इंगोले हे
घटनास्थळी दाखल झाले व पाहणी
केली. त्यांनी २ फुट लांब घोरपड
पकळून घटनेची माहिती वनविभागाला
दिली. यानंतर ही घोरपडीला वनोजा
येथील वनपरिक्षेत्रात सोडण्यात
आले.

Save 3 monitory lizards

Birds artificial nests, earthen water Pots

स्काळ

वृद्धाश्रमाच्या अंगणात पक्ष्यांची किलबिल !

सुमधूर स्वरांनी दिला जगण्यातील एकाकीपणाला आधार

» विधायक

सकाळ घरमेळा

बाबीम, ता. २२ : वृद्धाश्रम महालक्ष्मी की कोर्टमुद्रा आजी - आजेवा लोक्यासाठी खेळता. वृद्धाश्रमातील सर्व तय एकाकीपणाच विविधतांना खाचावै पडलेले असतात. त्यापूर्वी विवर निश्चिन्मतेच येताच मनांवृत्त आउल्यांनी लहानाकाळात त्यांनी. कथीकूसी मनांवृत्त शब्द डोळयांनुन येणाऱ्या आशृष्टामुळे वाहू निनावता. मात्र, ता. जीवाळातील एकाकीपणा दूर व्याचा या दुर्दृष्टी कायांवैच राखक दूर मंगलवृत्ती शाखा विनाशका सदस्यांनी वृद्धाश्रमात पक्ष्यांची काळवाच वर्गांनी, त्यापूर्वी निरव शांतात उमणाऱ्या वृद्धाश्रमाच्या अंगणात दीर्घी सर्जा आहा पक्ष्यांचा विविधित काळवाच पातळ आहे.

मंगलवृत्ती काळवाची राखक दूरावै पक्ष्यांची विविधितेने सबर्वं व संकाळाचा काळवाच इताटलेला आहे. त्यापूर्वी विवराचा

वाईम : वृद्धाश्रम परिसरातील जलवाताचा पाणी टाक्कताना वन्यजांवै राखक दूरावै पक्ष्यांची.

पाणी टाक्कण्याच्या निविनाने वृद्धांगी संवाद

वरोजा जलवाताचील वृद्धाश्रम अंगणातील झांटावर जलवात विविधिका डाक्कम मानद वन्यजीव राखक गौरजवळमुळे हळगटे योव्या गार्डलीनात वरोजा शांतेने खेळ महारू, सरिता यांदोड, सोरव डोळोर, प्रविन राऊत, आणि राजव गोवळ बोलते या युवकांनी योव्या या जलवाताचा पाणी टाक्कण्याच्या निविनाने ये-जा वारवी, त्यातुनें येव्हील वृद्धांगी संवाद तीन भाषांपूर्वे मंगलवाचान मिळत आहे.

केळा, वृद्धाश्रम परिसरात इतें आहेत. मात्र, तेथे पक्ष्यांकिता याण्याची सुरित नाही. त्यापूर्वी या काळवाची राखक दूरावै संदर्भानी सोमवारी (ता. २०) कलावाच बराविले, त्यापूर्वी शांतात उमणाऱ्या वृद्धाश्रम परिसरात

सकाळ, दूरावै पक्ष्यांकिता याणी रिखायाची नेत आमच्यामुळे वृद्धाश्रमाच्या अंगणातील किलबिल वाढली आहे परिणामी, पक्ष्यांचे सुमधूर सरव वारावाहील एकाकीपणाऱ्या आधार उसा आहेत.

संकाळ

चिमुकल्या हातांनी भागतेय पक्ष्यांची तहान!

वनोजा, भूर जिल्हा परिषद शाळेत विद्यार्थ्यांना जलपात्राचे वितरण

संकाळ दृष्टिसेवा

वनोजा, त. १० : एकलेण्या उद्यमाचे ओळांगी लाईलाही होत आहे. त्यांनी माझाकाळीपासून पाणीचे अटाऱे आवेत त्यापूढे कनकीवांसह पाणीच्या शिखाव्या पाण्याचा प्रसन नियांग आला आहे. त्यापूढे बन्यांव॒त साक दल माझालीच्या काळीती जलपात्र वितरण केल्या जात आहे. स्थानिक तरोच भूर वेळील विळा पारिद शाळेत विद्यार्थ्यांना जलपात्रांने वितरण करून, पक्ष्यांच्या शास्त्रांनी सोय केली. त्यापूढे हे चिमुकले हात मुद्दा माझाच्या नहानेसाठी माझाकल्याचे दिसून येत आहे.

बन्यांव॒त साक दल माझालीच्या काळीती जलपात्रांने उद्याव्यात किमान २ इड्यां जलपात्राचे वितरण करावाच्ये

वनोजा : भूर वेळील जिल्हा परिषदेत शाळेत विद्यार्थ्यांना जलपात्राचे वितरण करताना मानववर.

ठर्डी टेकात्यात आले आहे. त्यांनी विविध शास्त्रांच्या माझाकाळीन कावं केल्या जात आहे. नव पांचालीला शाढे, महाल्याचा इतिहासी जलपात्र वापरून त्यांनी घट्यांची यांत्री उद्याव्यातीच्या आवाहन केले जात आहे.

जात आहे. त्या दृश्यामध्ये जिल्हा पारिद शाळामध्ये विद्यार्थ्यांना माझालीच्या काळीती जलपात्र वितरण केले. तसेच जलावत विद्यार्थ्यांनी नियांत पाणी दाखवून पक्ष्यांची तलान भालाविल्याचे आवाहन केले. त्यांनी चिमुकल्या विद्यार्थ्यांनी उद्यमांसाठे जलपात्र वापरून त्यांनी

साक दल माझालीचे, शास्त्रांच्या यांती जलावत वितरण केले. तसेच जलावत विद्यार्थ्यांनी नियांत पाणी दाखवून पक्ष्यांची तलान भालाविल्याचे आवाहन केले. त्यांनी चिमुकल्या विद्यार्थ्यांनी उद्यमांसाठे जलपात्र वापरून त्यांनी

शिक्षकांमध्यूनही कौतुक भूर वेळील विळा पारिद शाळेगांचे दोन्ही जापानादे यांच्या नव्यामानातून जलपात्र वितरण करावात आले. वनोजा येथे शिफक गळत, गोडे यांच्या उपस्थितीत कार्यक्रम घेऊन जलपात्र वितरण करावात आले. या उपक्रमाचे विळाकांनी मुद्रा तोडवालन कौतुक केले.

नियांतांने पाणीवरीता पाणी ठेवत आहेत. शेवटी बन्यांव॒त साक दलांचे येतान महसूसे, आवाहन यांव॒त च अंग खालीसे, वैभव गवडे, औंग टोळ, नौव झोळे, सालिं गटोड, गोदार झोळाड, मुख्य हेळड, दक्षिण गोडे च ग्राहित झोळे यांव॒त यांव॒त सहकार्य लाभावे.

3 Artificial water reservoir

पाणवर्घांत स्वखुदनी पाणी। वाइल लाइफ कड़वर्खान टीमच्या सदस्यांचा पुढाकार लोंकडा उबमध्ये ही तव्य प्राप्त्यांची तहान भागविषयासाठी धडपड

卷之三

त्रिवेदी नामक व्याख्या करने की अपील करते हैं। इसका अर्थ यह है कि यह व्याख्या त्रिवेदी के लिए बहुत ज्ञानी और विद्युतीय है। इसका अर्थ यह है कि यह व्याख्या त्रिवेदी के लिए बहुत ज्ञानी और विद्युतीय है। इसका अर्थ यह है कि यह व्याख्या त्रिवेदी के लिए बहुत ज्ञानी और विद्युतीय है।

n

130

कृतिम पाण्डित्यांची कामे: लोकसंवादात रुपज्ञ

वन्यजीवांची तहान भागवण्यासाठी वन्यजीवप्रेमींची धडपड

३५८

विद्यमः उद्दामनम् मुख्यं त्रिली
असूया रथं तर्ती बद्धान्वे गोदेश
प्रियं भ्रातास्त्रे तांस्त्रं यज्ञं गोदेश
ये असूया ये गत उद्दामने ये, तिर्या
स्त्री पार्वतीन् या संगोदेशै
बद्धान्वीनी भ्रातास्त्रे तंत्रास्त्रे
लक्षा केषेत्या कृष्णं पार्वतीनीं
शुभानुजी कर्त्ता त्वाम्बे पार्वती
सुविद्या उद्दामने केति अहे
लोकान्प्रसादं कर्त्ता नवा
पार्वतीनीं विनिर्वाही तांस्त्रमधू
केति वाच एव.

कैसी तरह जाहे । विश्व उत्तम सभिके दर्शन
कर्तव्यीय संग्रह जाहि लंबांगद्वारा दर्शनार्थीजा
संस्कृतानांति इत्तानी निषेधानांति
देवीके विश्व सर्व कामोऽपान ही
संसारनां साक्षाৎ् मंसाक्षात् जीवोऽपान
देवीके विश्व उत्तम उत्तमाही रुद्रानांति ते
योगोऽपान उत्तर इत्ताना निषेधि
पूर्वानां देवता त्वं विश्व वंशानां

१०४

जनतागृहीतार्थी पुढाकर
 उद्धव सु ब्रह्म अभ्युपाद उद्धव
 हानितार्थी वेष्टनी देवता
 लक्ष्मीनाथ कामोदीर शश विनीत
 मध्यांतीर्थी रथाचारी विनीत आर्पण
 प्रवासन एवं देवी प्रसाद
 उद्धव दैवी दद्यानि विनीत
 रुद्र द्वायाम दद्यानि विनीत
 देवतानां देवी विनीत आर्पण
 कामोदीर विनीत आर्पण
 वेष्टनी विनीत आर्पण
 निर्वाचन विनीत आर्पण
 विनीत आर्पण

ਤਾਹਾ ਕੋਡੇ ਹੁਣਿਆ ਪਾਰਦੇ ਹੁਲਾ
ਕਲ ਤਾਹਾ ਪਾਰਦੀ ਹੁਣਿਆ ਪਾਰਦੀ
ਹੁਣਿਆ ਪਾਰਦੀ

वन्यजीवांची तहान भागविण्यासाठी, श्रमदानातून कृत्रिम पाण्यावट्याची निर्मिती

वनोजा : मंगसळ पिर तालुक्यातील आदर्श ग्राम वनोजा जवळ असलेल्या प्रादेशिक जंगलात रखरखत्या उन्हात घोटभर पाण्यासाठी वन्यजीव रानोमाळ भटकंती करतात, अशातय रस्ता ओलांडताना किंवा विहीरीत पडून त्यांना आपल्या जीवाळा मुकाबे लागते. हिच बाब लक्षात घेऊन वनविभाग (प्रा.) वाशिम यांनी पुढाकार घेत लोकसभा तुन जंगलामध्ये पाणवठे निर्माण करण्याचे ठरविले. याआधी वाईल्ड लाईफक कंझवेशन टिम वाशिम ने लोकसह भागातून पिल्हातील वेगवेगळ्या प्रादेशिक जंगलामध्ये वनविभागाच्या मदतीने पाणवठे निर्माण केले. वनोजा येथील प्रादेशिक जंगल हे जारत असल्याने व येथे वाजुलाच काटेपूऱी अभयारण्य असल्यामुळे या जंगलात वन्यजीवांची संख्या लक्षणीय आहे. वनोजा येथील प्रादेशिक जंगलामध्ये वनविभाग, वाईल्ड लाईफक कंझवेशन टिम वाशिम शाखा वनोजा व राज्यकाबाई राऊत महाविधालय वनोजा रासेयो च्या आपत्ति व्यवस्थापन बचाव पथकाच्या सदस्यांनी श्रमदानातून वन्यजीवांची तहान

भागविण्यासाठी उत्कृष्ट २ हजार लिटर चा कृत्रिम पाणवट्याची निर्मिती केली. यासाठी ३ दिवस वनविभागाचे कर्मचारी, वाईल्ड लाईफक कंझवेशन टिम वाशिम शाखा वनोजा वे सदस्य तरोच साझुंकाबाई राऊत महाविधालय वनोजा रासेयो च्या आपत्ति व्यवस्थापन बचाव पथकाच्या सदस्यांनी रखरखत्या उन्हात श्रमदान कर्ल ११ वाय ११ चा दशी च्या आकाशाचा व २.५ फ्लूट खोल २ हजार लिटर च्या कृत्रिम पाणवट्याची निर्मिती वनोजा येथील प्रादेशिक जंगलामध्ये उपबनसंरक्षक सुमंत सोळ के तसेच कारंजा-मंगसळ पीर वनपरिक्षेत्र अधिकारी अभित शिंदे, मानद वन्यजीव रक्षक गौरव कुमार इंगळे व आपत्ति व्यवस्थापन बचाव पथकाच्ये अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. देवेंद्र गावंडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली या पाणवट्याची निर्मिती कर्ल आज तो पाण्याने भर्ल आज वन्यजीवांसाठी खुला करण्यात आला. यासाठी वनरक्षक गणेश जामकर, वन कर्मचारी डोखोरे, जाधव सदस्य अनिकेत इंगळे, तुष्टभुपण सुर्वे, व आपत्ति व्यवस्थापन बचाव पथकाच्या सदस्यांनी पुढाकार घेतला.

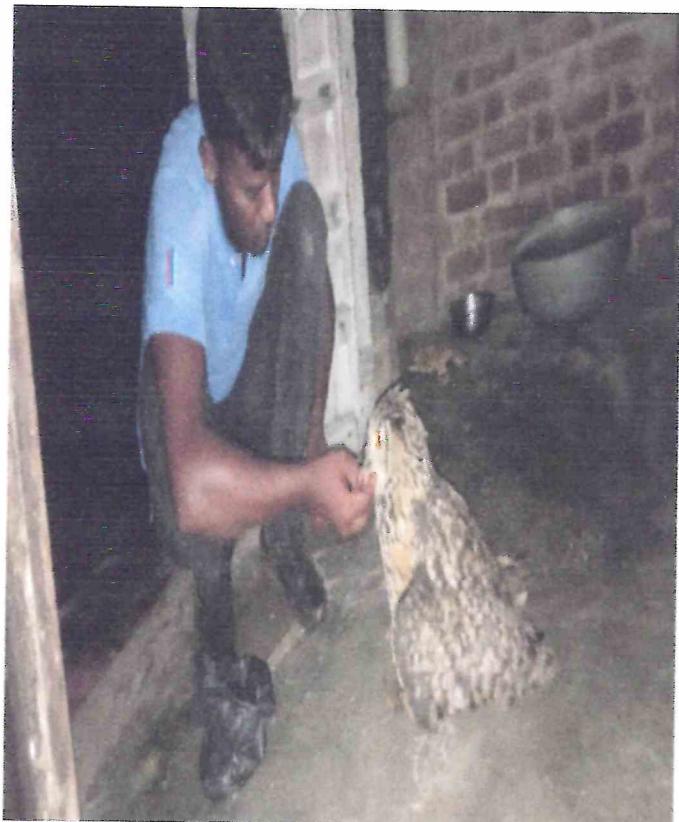

म टा नागपूर | बुधवार, १९ मे २०२१

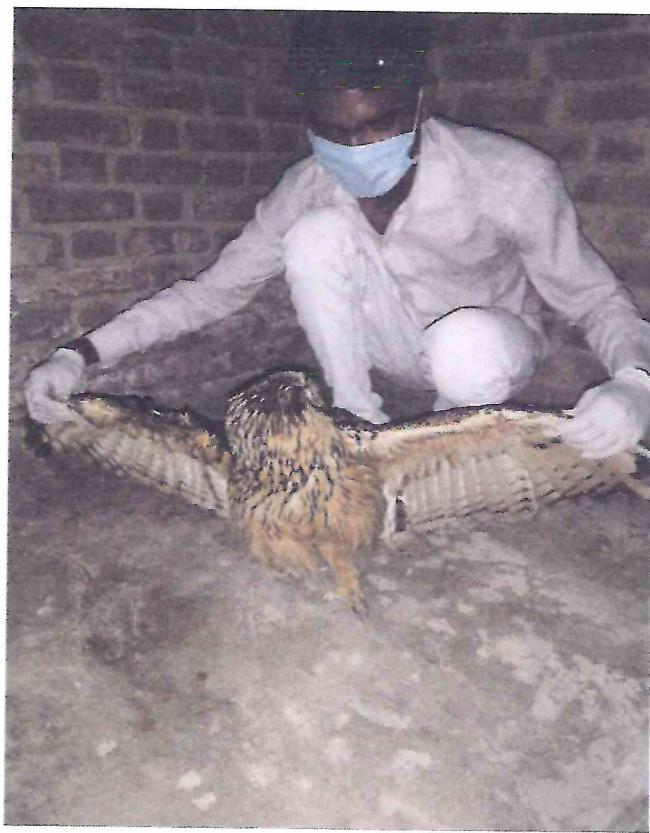

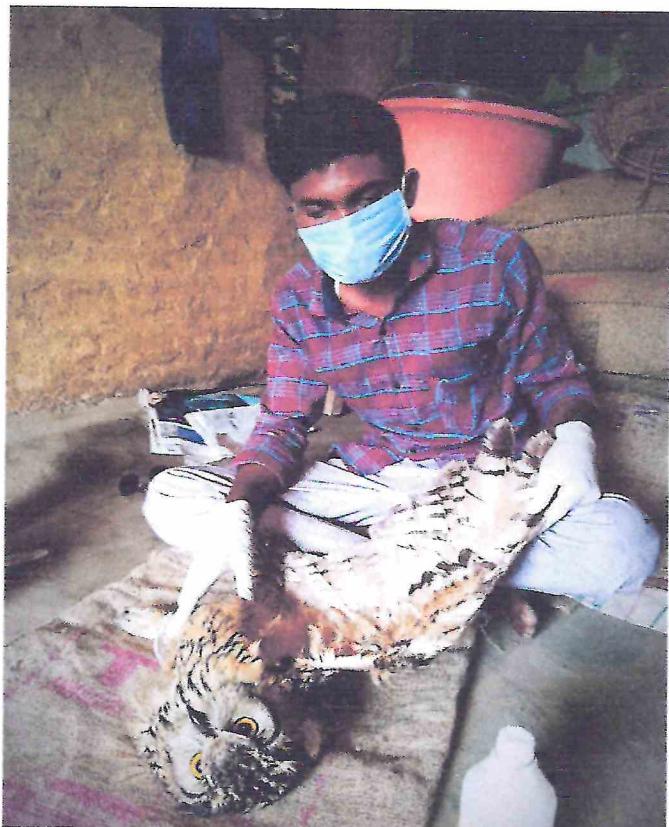
वन्यजीवाची 'तहान' चिंता

उन्हाळ्यातील रखरखत्या उन्हात घोटभर पाण्यासाठी जंगलातील वन्यप्राण्यांची रानोमाळ भटकंती होते. पाण्याच्या शोधात वन्यजीव मानवी वस्तीत येतात. मूळ्या जीवांची तहान भागविण्यासाठी वाइल्ड लाइफ कन्झर्वेशन वाशीम व वनोजा येथील साळुंकाबाई राऊत महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या पथकाने वनोजा जंगलामध्ये कृत्रिम पाणवठा तयार केला.

Saved Owl, Spot bill Duck

लोकमत

वाइल्डलाइफ कन्झर्वेशन टीमचा पुढाकार: जाळ्यातून सुटका

वन्यजीवप्रेमींनी उधळला काळविटाच्या शिकारीचा डाव

लोकमत न्युज नेटवर्क

शेलू बाजार: काळविटाची शिकार करण्याच्यांचा डाय वाइल्डलाइफ कन्झर्वेशन टीम मंगळव्यापीच्या घनोजा येथील सदस्यांनी वुधवारी उधळून लावला. जाळ्यात फसलेल्या काळविटाची वन्यजीवप्रेमी आदित्य इंगोले, ओम टोंचर, सतीश गावडे, सतीश राठोड, सौरव इंगोले व अपर खडसे यांनी घन विभागाच्या मार्गदर्शनात मोकळे कहन जीवनदान दिले.

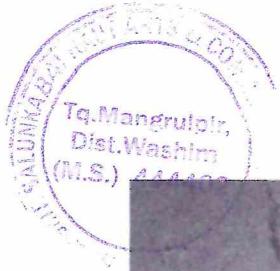
घनोजा येथील जंगलात घन्य प्राण्यांनी शिकार करण्यासाठी लावलेल्या जाळ्यात काळवीट फसल्याची वाव ओम टोंचर याच्या निर्दर्शनास आली. त्यांनी ही माहिती

शिकार्याच्या जाळ्यातून काळविटाची सुटका करताना वन्यजीवप्रेमी.

वाइल्डलाइफ कन्झर्वेशन टीम आदित्य इंगोले यांना दिली. त्यावरून मंगळव्यापीच्या घनोजा शाखेचे सदस्य सतीश गावडे, सतीश

राठोड, आदित्य इंगोले, सौरव इंगोले व अमर खडसे घटनास्थळी दाखल झाले. तेथे शिकार्यांनी लावलेल्या जाळ्यात काळवीट फसल्याचे त्यांना दिसले. त्यांनी सदर घटनेची माहिती घनरक्षक भोडन देवकाते व वाशिम जिल्ह्याचे मानद वन्यजीव रक्षक गौरवकुपार इंगळे यांना दिली. त्यानंतर घनरक्षक मोहन देवकाते घटनास्थळी दाखल झाले. सदर काळवीट जीव वाचविण्यासाठी आकांत करीत होता. याचेली टीमच्या सदस्यांच्या मदतीने घनरक्षक देवकाते यांनी सदर काळविटाची जाळ्यातून सुटका केली. सुटका होताच काळविटाने लोट यळ काढला. घन विभागासे सदर जाळी जप्त केली असून, पुढील तपास घन विभाग करीत आहे.

Human disaster management :-

येडशी येथे आपत्ती व्यवस्थापन बचाव पथकाचे जनजागृती अभियान

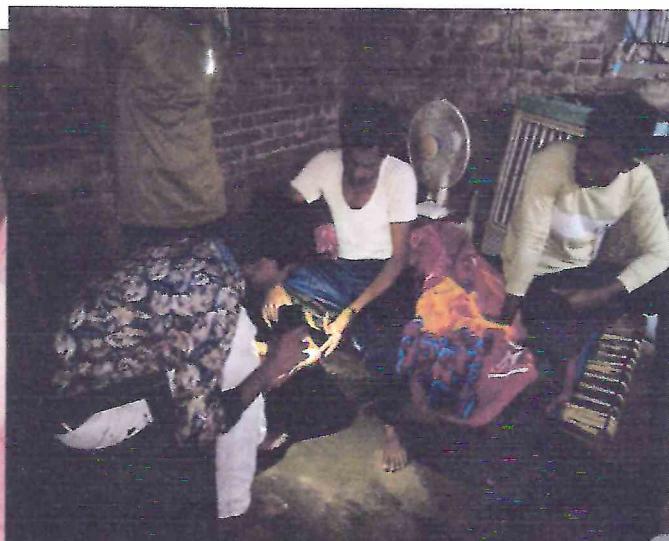
देशोम्भावी वृत्तसंकलन...

बदोजा ■ खेळल सांध्यकालीन गुरुत
काळा व वर्षांमध्ये घटाविकासार्थक जनजागृती
स्थापन केली ज्या आपत्ती व्यवस्थापन
पद्धतीने इम येडशी येथे जनजागृती
प्रियकार घरेलूपाठी घरेलूपाठी केले होते,

या बदोजामान येळविकासार्थक जनजागृती
बदुवाह बद्दल नवीन योगीम याईल
योगी आण याची ग्रामीण जनजागृती होणी.

सांध्यकालीन युद्धे याचाला आपत्ती
विस्तृत येण्याचे यश इ. जानेशाही याची
जनजागृती याचीजागाचे आपो त्रुत
करूनहोणे समाजाची व्यवस्थापन विशेष
वैसर्विक व सामाजिक आपत्तीचा योगीम
सांध्यकालीन गुरुत विश्वल वाचा आपानी
व्यवस्थापन याचाचा मादासानी
उपचिन याचाचाचा याचाचीन नेते.
याचाचे साप ताप गैरकाम, रांदीरा
व्याप्त्यापन, व्याप्त्यापन, व्याप्त्यान
व्याप्त्यापन, व्याप्त्यापन, व्याप्त्यापन

याची दिली, याचाचा हातुन
शीलाचा सामान्य सूक्ष्मांक, एकादाच
जीव ताता शास्त्री, नवीन योगीम
सांध्यकालीन येळविकासार्थक जनजागृती
हा विवाह लोकांमध्ये केला येणा याही,
असे मन सांध्यकालीन याचाची
व्यवस्थापन याचाची व्यवस्थापन सुकराते, नवीन
योगीम याचील योगी याची व नवामुखी
आपत्ती बदुवाह ग्रामीण याची
सांध्यकालीन रात्रुन त्रुत या व्यवस्था
याचाचील याचील विशेषांकाचे त्रोपक
केले. सरर याचाची आपत्ती व्यवस्थापन
व्यवस्था याचाची लक्ष्यावक दो होणे
नवीन याचाचील याची व्यवस्था दो होणे
याचाचे याचाचा याचाचील याचाची
याचाचील याची आपत्ती व्यवस्थापन
याचाची याचाची याचाची याचाची
सधिन याची, प्रविष्ट याची, प्रविष्ट
याचाचे या याचाची याचाची याचाची
कांडीजामाचे उपस्थिताना मार्फदर्जन
केले.

सर्पदंशाने ३ वर्षीय चिमुकलीचा मृत्यू

वनोजा | येथून जवळच असलेल्या येडशी येथील

राजश्री शंकर गवाने वय ३
वर्षे या चिमुकलीला रात्री २
वाजताच्या सुमारास शरीरावर
दोन ठिकाणी ३ फुट लांब मण्यार
जातीच्या अतिविषारी सापाने दंश
केला. मात्र उपचाराला उशीर
झाल्यामुळे चिमुकलीचा मृत्यू झाला. राजश्रीच्या
मृत्युमुळे येडशी गावावर शोककळा पसरली आहे.

Search 3 Dead bodies

येडशी येथील तलावात बुडून इसमाचा मृत्यू

Digitized by srujanika@gmail.com

बनोजा ग्रेसडायर जर्वरी के द्वारा बना दिए गए नोट्स विडो का (३८) है जिसकी समीक्षा अपनी विशेषताओं के लिए बहुत खूबी की जाती है।

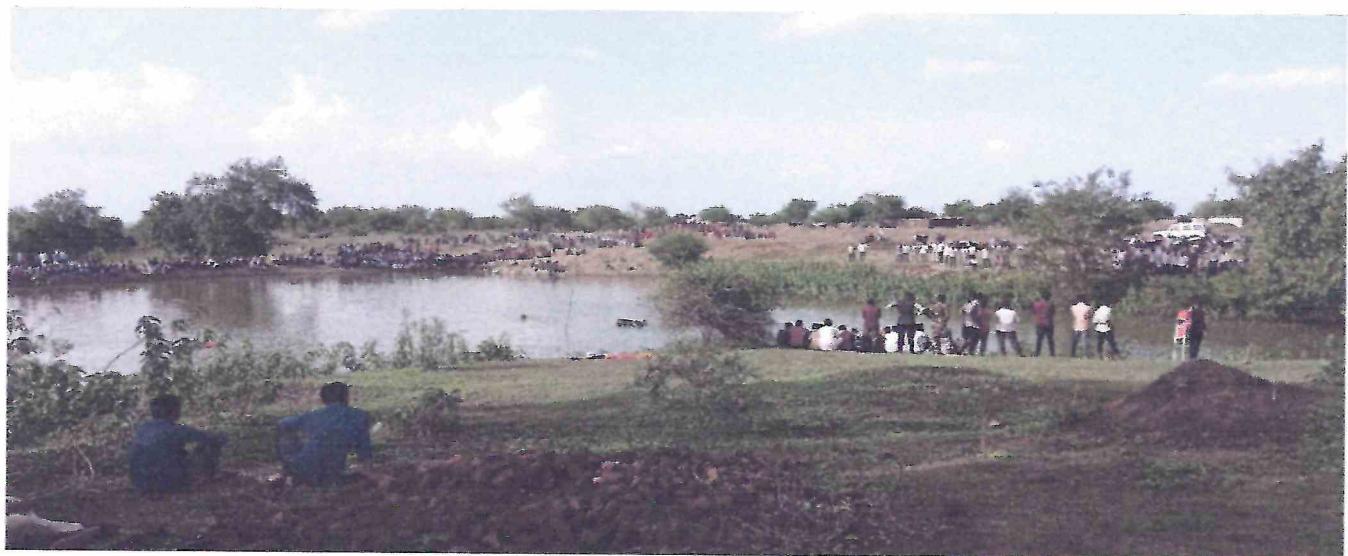
पालका अंगूष्ठ न छापते हुएन, तब उन्हें इसमें व पारी धूप द गया आवासे सही जप एवं शिद्धि के मिल नहीं लायते तो वे दीर्घ दौरी के बाद विकल लोगों द्वारा दृढ़ वार्ष और दीर्घ विवरण

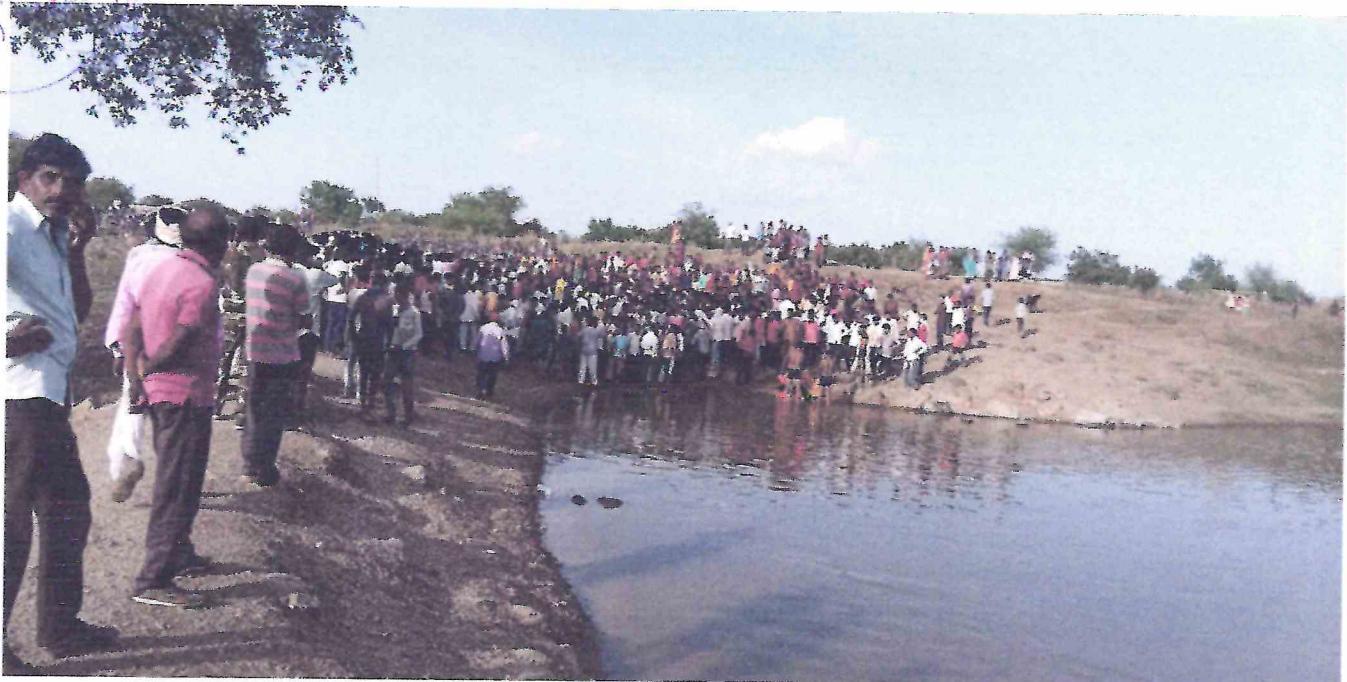
तात्पुर व्याधिवाय लोक गोदे का उपायि
वायाचारन वायाचारन करें। वायाचार लोक वायाचार सरियामेवन वायाचारी वायाचार ग्रन्थ, व
लविनिकार लोक वायाचार मिशन वेस्टर्न व्याधिवाय
संस्कृत, पाठी वायाचार वायाचारन वायाचार वायाचारन कांडा
गाय वायाचार वायाचार लोक वायाचार वायाचार वायाचार
जोकी वायाचार वायाचार वायाचार २० वायाचार वायाचार
वायाचार वायाचार वायाचार कुम वायाचार वायाचार वायाचार
वायाचार वायाचार वायाचार वायाचार वायाचार वायाचार
वायाचार वायाचार वायाचार वायाचार वायाचार वायाचार

सोमनाथनगर येथील तरुणाचा तलावात बुड्हन मृत्यु

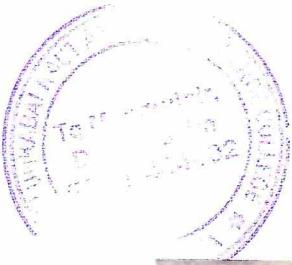
मानोरा (ता.प्र.)- मानोरा तातुवधातील सोमनाथ नगर (तांडा) गावा लग्नाच्या गाव तलावातील आयोर्डीसाठी पेलेला राम दयाराम चबूत्रण वय अं.२० रा.सोमनाथ नगर (तांडा) हा युक्त बुदुला होता घटनेवी माहीती मानोरा तहासीदार राहेवे व मानोरा तहासीदार राहेवे यांनी घटनेवी माहीती दिली तसेच कांजा तहासीदार वै नायब तहासीदार ती हररो साहेब यांनी सारा प्रमुख शव्यम सवाई सारस कंद्रोल रुम कांजा ला दिली. कांजा सारा मुख्यालय देखून सर्वर्धम आपलकालीन पथक शाळा इंजोरी युनिट प्रमुख अजय ढोक याना रवाणा करून्यात आले घटेलेची माहीती मिळालाच तात्काळ टिप घटनास्थळी दाळाळ झाली व ४० मिनीटाट मतदेवे परिवाराच्या ताप्त्वात दिला. त्याला यावेजी सर्वर्धम आपलकालीन पथक शाळा इंजोरी २० फुट खोल पाण्यातुन इंजोरीवे आकाश भासारम, आकाश भालू, गहुल कांबडे यांनी पाण्यातुन घूरूवै कर आणला तीव्र शो अविन ताप्त्वे इंजोरी शाळा प्रमुख अजय ढोक घटनास्थळी सांकुकाई दराचा रोककाळ पसरला आहेत.

Saved a boy from Honey bees.

Saved 40 monkeys

